

סיכום וחזרה על יסודות האמונה הנלמדים במאמר הראשון

האמונה האמיתית תואמת את בקשת הלב הפנימית (א-ד)
 האמונה האמיתית אינה סותרת את ההיגיון ואינה בנויה על דמיונות (ד-ה)
 ההוכחה לנוכחות האלוהית בעולם אינה בראייה אלא בראייה - בחוויית השגחתו
 בחיים בפועל (ה-כה)

ישראל הם מדרגת חיים נבדלת מהאומות, בכך שחל בהם "העניין האלוהי" (כו-מג)
 תכלית התורה היא להוציא אל הפועל את התכונה של העניין האלוהי בישראל, ועל
 כן היא מחייבת את ישראל בלבד (שם)

מניין ימי הבריאה נספר מימי אדם הראשון דרך שנות "האלוהיים", והוא מספר
 בפירוט את היצירה וההוצאה לפועל של עם ישראל (מד-סא)

העיקר באמונה על אופן הוויית העולם הוא שהאלוה מהווה את העולם ברצון ולא
 בהכרח, ועל כן פועל בו ומשגיח עליו [ואפשר ע"פ אמונת ישראל להאמין בהיולי
 הקדמון - באופן של השתלשלות והאצלת העולם מאת האלוה, ולהאמין שלפני
 מנייננו היו עולמות קודמים, על סדר עליית והשתלמות העולמות חזרה אל האל]
 (סב-סז)

אמונת ישראל אינה מבוססת על הדמיון וגם לא על השכל - אף שאינה סותרת את
 השכל, אלא על הנבואה, שהיא מעל לשכל (סז, פט)

השגחת האלוה חלה על כל הנבראים, בכך שמשפיע את הטבעים בהם (נותן הצורות)
 בהתאם למוכנות של כל נמצא. וישראל כשמכנינים עצמם כראוי, מקבלים מאת נותן
 הצורות את ההנהגה העל-טבעית - העניין האלוהי (סח-עז)

ההכנה והסדר לחלות העניין האלוהי תלויים רק ברצון האלוה ואותו לא ניתן לדעת
 בשכל האדם אלא רק בנבואה. על כן ההשתדלות בעבודת האלוה היא שורש המרי
 (עז-עט)

עם ישראל נוצר על ידי האלוה ושלא על פי התהליכים הטבעיים (פז-פז)
 מעמד הר סיני ורשמיו לדורות הם ההוכחה לקיום הנבואה מאת האלוה הבאה לתת
 תורה (פז)

אין אנו מגשימים את האלוה. מטרת השפה המגשימה במקרא - לייחס את הנעשה
 ללא סיבות אמצעיות ישירות לאלוה (פח-צא)

מעלת האומה הישראלית היא בסגולה ולא בבחירה. על כן יש לכבד את בן הסגולה
 הרשע בגלל הסגולה הצפונה בו ואשר תתגלה בבנו (צב-צה)

ההבחנה בין ישראל לאומות התחילה כבר בכני אדם הראשון, והגיעה לבידול מוחלט

אצל בני יעקב, והופיעה בפועל ביציאת מצרים (צה)
 יש השפעות הדדיות בין ישראל לאומות העולם (צז)
 חטא העגל בא להורות שאין לעבוד לה' אלא בדרך שציווה (צח)
 העונש האלוהי לישראל אינו לכיליון ולהשמדה, אלא לעילוי, טיהור ותיקון (צט)
 מצוות הניתנות מאת האלוה מגיעות בשלמותן ובאופן ישיר אל הקהל שמצווה בהן
 (צט-קג)
 תכלית התורה - הדבקות בה', וייעודי התורה הגשמיים הם ביטוי לדבקות בעולם
 הזה. הם גם עדות למי שהשיג אותם בחייו, לדבקותו גם לאחר המוות (קג-קט)
 העבודה לאלוה מתוך ציפייה לגמול אחר המוות - חלשה (קט)
 נפשות ישראל נצחיות בטבע ונפשות אומות העולם בטבען הבסיסי אינן כן, אלא אם
 כן מתעלות לקיים שבע מצוות בני נח מכוח תורת משה (קט-קי)
 הכניסה לדת ישראל אינה קלה והיא דורשת מוכנות ותשוקה לחיים במסירות נפש
 ובייסורים ולא רק לומר או להאמין (קי-קטו)
 הדבקות של החסיד בה' היא גם בעת הייסורים והגלות וגם שם יכול לזכות לעבודה
 גדולה לאלוה (קיב-קטו)
 פירוט הייעודים העתידיים - מקורם רק בתורת ישראל (קטו-קיז)

המעבר ממאמר א למאמר ב

בין המאמר הראשון לשני המלך מתגייר. כלומר, היסודות הנמצאים במאמר א הם היסודות האמוניים שצריכים ללמד את הגוי שבא להתגייר. והשווה רמב"ם הל' איסורי ביאה יד, ב: "ומודיעין אותו עיקרי הדת, שהוא ייחוד השם ואיסור עכו"ם, ומאריכין בדבר הזה". ועיין במגיד משנה: "הדבר פשוט, שכיון שאלוהים עיקרי הדת והאמונה, צריך להאמינם בכיור, ולהודיעם, ולהאריך עמם בזה, שהוא עיקר היהדות והדת והגירות". ועיין לקמן במאמר ג, יז: "מי שכולל את אלה (יסודות האמונה) בכוונה טהורה - הוא ישראלי באמת".

מי שיעמיק יראה שבמאמר זה נמצאים הרבה מעיקרי האמונה שסיכם הרמב"ם בהקדמה לחלק: אי הגשמת האלוה, חידוש העולם, עבודה רק לה', האמונה בהשגחה, האמונה בנבואה, האמונה בתורה מן השמים, הייעודים העתידיים והגמול. אולם אצל ריה"ל כל אחד מהעיקרים מובא בזווית מיוחדת של הבחנה בין ישראל לאומות. למעשה כל יסודות האמונה שהובאו לעיל קשורים בדרך זו או אחרת להבחנה שבין ישראל לאומות.

רק מי שמקבל הבחנה זו, ועל דעת זו בא להתגייר, יכול לעבור למאמרים הבאים ולהעמיק ביסודות האמוניים הנוספים שיש בתורת ישראל.

תם לימוד מאמר ראשון